

Landbrugsministeriet kunne foretage Indkøb af Jord, maaske tæt ved Siden af eller maaske i en anden Egn, saaledes at Ordningen bliver den bedst mulige for alle Parter.

Fremdeles spurgte det ærede Medlem, om de Jorder, der ifølge nærværende Lovforslag maatte blive indkøbt, skulde udstykkes efter samme Regler, som er angivne i Lov af 4. Oktober 1919. Dette kan jeg besvare med et ubetinget Ja. Det er Hensigten, idet denne Lov fremkommer som Tillæg til Loven af 4. Oktober 1919.

Det ærede Medlem var dernæst inde paa en Omtale af det Princip, at Staten optraadte som Køber af Jord, og udtalte herunder, at denne Fremgangsmaade vilde være fuldstændig ubrugelig i Opgangstider, men at den vel kunde bruges i Nedgangstider. Jeg maa sige, at jeg er ganske uenig med det ærede Medlem i den Opfattelse. Jeg er ikke nogen Ynder af, at Staten optræder som Køber af Jord, tror, det er en meget uheldig Vej, men det, her er foreslaaet, er dette, at Staten bliver sat i Stand til at udnytte den Lovgivning, der har fundet Sted for Len og Stamhuse — og det samme kan for øvrigt maaske komme til ogsaa at gælde for Præstegaardene senere, og navnlig vil det være en Ting, der kan faa Interesse, naar vi kommer til at beskæftige os med Domæneforholdene i Sønderjylland, men navnlig for Lens og Stamhuses Vedkommende er det baade ønskeligt og nødvendigt — paa en fornuftig Maade, og dette sker, ved at Staten sælger, hvad der bør sælges, og køber igen, hvad der bør købes, og køber det, hvor det bør købes. Men dette Forhold har ikke noget at gøre med, at Staten i og for sig optræder som Køber af Jord. Selv om Staten imidlertid optraadte som Køber af Jord, er jeg ude af Stand til at indse, at det skulde være mere uheldigt i Opgangstider end i Nedgangstider, og jeg kan ikke se, at det ærede Medlem har Ret til at betegne nærværende Forslag som ubrugeligt i Opgangstider, men vel anvendeligt i Nedgangstider. Det har slet intet med Opgangs- eller Nedgangstider at gøre. Selvfølgelig vil Staten, hvis den køber i Opgangstider, ligesom alle andre, komme til at betale stigende Priser, ligesom den i en nedadgaende Periode vil komme til at betale faldende Priser. I den Retning indtager Staten ingen Særstilling. Men i og for sig kan Staten meget vel erhverve sig Jord i fri Handel i Opgangstider, lige saa vel som private Personer kan gøre det.

Det ærede Medlems Betragtninger over den Jordværdi, man skulde lægge til Grund

for Indkøb, ser jeg mig ogsaa ude af Stand til at følge. Det forekommer mig, at disse Betragtninger var af en fuldkommen teoretisk Art og havde meget lidt med Livets Realiteter at gøre. Hvis Staten vil sælge Jord, som den mener at burde sælge, og i andre Egne vil købe Jord, maa den gaa ind for de samme Vilkaar som det ærede Medlem og jeg, hvis vi ønsker at sælge eller købe Jord, og selv om man holder nok saa gode og nok saa lange Taler om Jordværdien plus Tillæg af visse Kulturværdier o. s. v., ligger der deri ingen Rettesnor, som Staten kan bruge, hvis den skal købe Jord. Forholdene vil forme sig saaledes her, at i det Øjeblik Staten har afsat Jord, der er overdraget den ifølge Loven om Lens og Stamhuses Afvikling, og den skal ud i en Egn for at købe Jord, saa er det, der først skal afgøres ved Forhandling med Statens Jordlovsudvalg og Amtskommissionen, dette: i hvor stor Udstrækning er der Brug for Jord i dette Amt og paa den Egn? Naar det er sket, maa Staten ud at købe paa ganske samme Maade som enhver anden. Og det staar saaledes for mig, at det her gælder om, at Staten til sin Raadighed har Folk, der har den fornødne Sagskundskab og den særlige Indsigt, der hører til for at optræde som Ejendomshandler. Det nytter ikke, naar man skal ud at købe Ejendomme, at man kommer og taler om Jordværdien plus Kulturværdien minus Fradrag for Forringelse. Det er ganske andre Faktorer, som gør sig gældende ved Køb og Salg af Ejendomme. Jeg maa egentlig sige, at det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har skuffet mig noget. Jeg var noget mere glad ved ham under Forhandlingen om den foregaaende Sag, thi da var han ikke inde paa disse efter min Opfattelse aabenbare Vildfarelser. Men han skejede ud noget under denne Sag, idet han begyndte at tale om, at det var Jordværdien, der skulde ligge til Grund for Købet. Det er en fuldstændig Misforstaaelse. Jordværdiansættelsen er foregaaet under den Forudsætning og med det bestemte Formaal for Øje at tilvejebringe et Skattegrundlag for Staten, og hvis de Herrer mener, at dette Grundlag er uheldigt, maaske saa uheldigt, at det er ubrugeligt, saa vil jeg sige, at det er meget stærke Udtryk at anvende. Det er ikke mine Udtryk, men hvis de Herrer mener det, saa ret Deres Kritik mod denne Vurdering, og lad den komme frem dér, hvor den hører hjemme, nemlig ved Behandlingen af vore Skatteforhold, hvad Skattegrundlaget angaar, Ejendomsskyldvurderingen har intet som helst at gøre med